BEKOGR

Kommunernas konstgräsnätverk

Kommunernas Konstgräsnätverk Upphandling

Göteborgs Stad

UMEÅ KOMMUN

Malmö stad

Stockholms stad

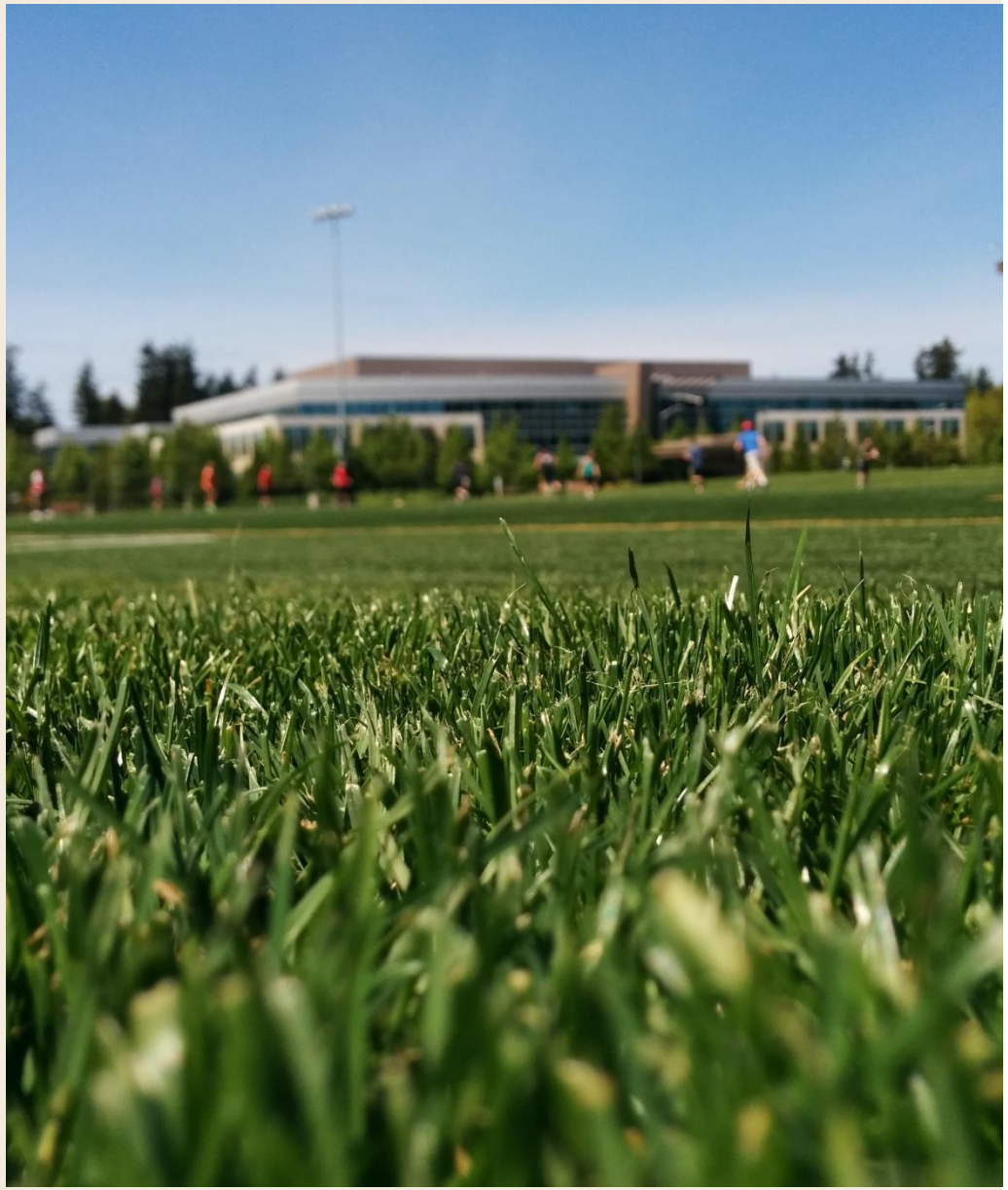

Kommunernas Konstgräsnätverk-Erfarenhetsutbyte

BEKOGR
Kommunernas konstgräsnätverk

- De fyra finansierande kommunerna Malmö, Göteborg, Stockholm och Umeå
- BeKoGr: Karlstad, Borås, Lund, Helsingborg, Kalmar, Växjö, Uppsala, Upplands-Bro, Degerfors, Skellefteå, Luleå, Järfälla (inkl Huddinge, Sundbyberg), Västerås, Nacka
- Resterande 270 kommuner ➔ Vi vill bli fler!
- Nordiska och Europeiska kommuner och andra viktiga nätverk och organsiationer som IAKS, SKR, SFK

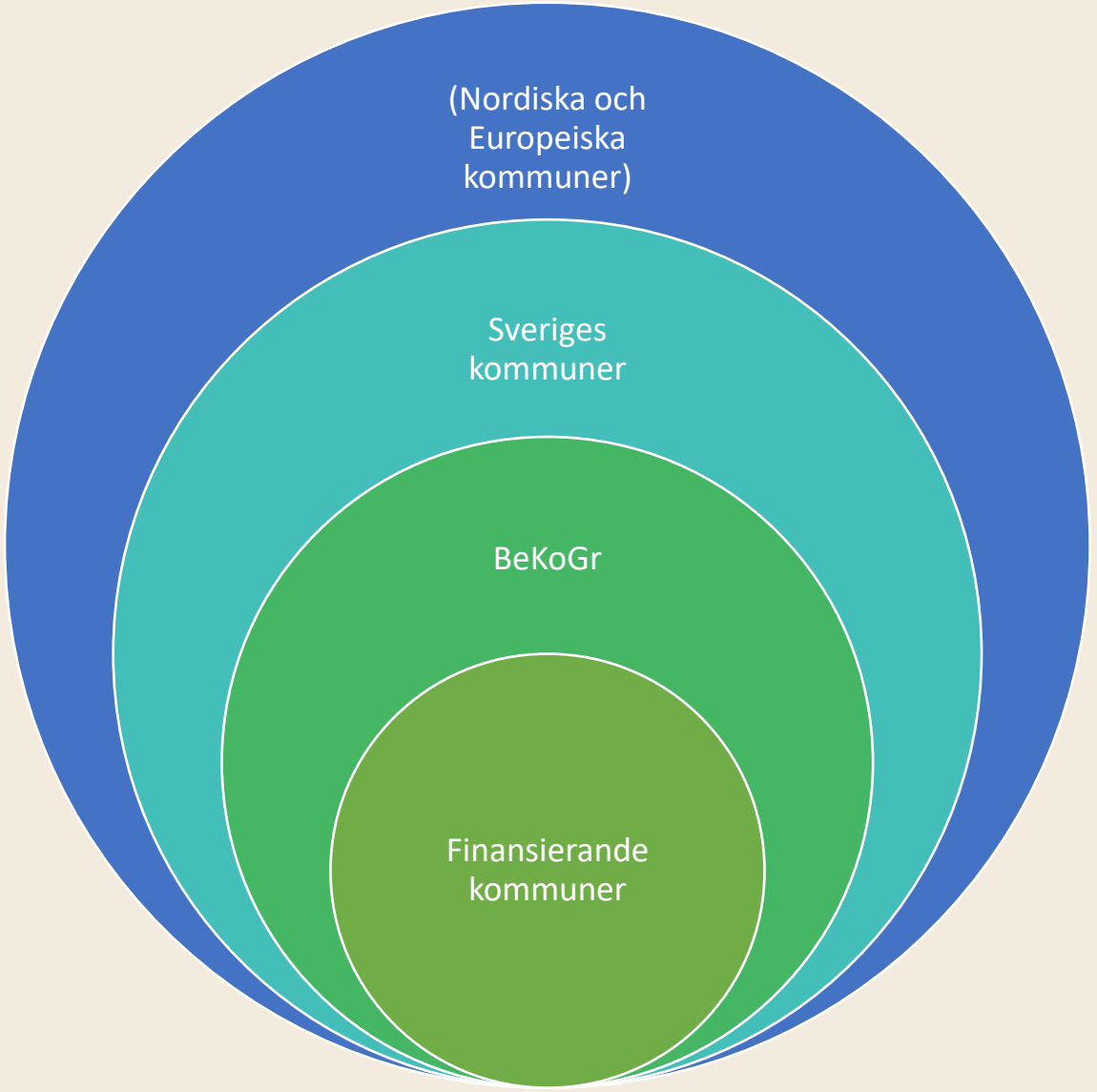

”Detta har vi gjort”:

- Minskad påfyllning av fyllnad från 4000-1200 ton/fält (300 fält) till 0-500 ton/fält (400 fält))
- De flesta i BeKoGr har gjort handlingsplaner kopplat till konstgräs
- Många av kommunerna har tagit över stafettpinnen och äger frågan
- Vidtagit åtgärder gällande riskhantering, vidtagit åtgärder för att minska mikroplast
- 30 miljoner kronor från Naturvårdsverket till säkerhetsåtgärder och innovationsprojekt
- 10 miljoner kronor för samordning och projekt, över 30 initierade projekt
- Utmanat och påverkat marknaden att bli mer hållbar
- Skapa kriterier och krav i offentliga upphandlingar
- Strategi, handling och åtgärder
- Introducerat hållbar plastanvändning
- Involverat hela värdekedjan av aktörer
- Flera kommuner testar nya material och system (ny fyllning, ingen fyllning, hybrider, grus)

Arbeta brett med konstgräsytor

BEKOGR
Beställargrupp konstgräs

- Konstgräsplaner och dess material
- Drift och skötsel/Tillsyn
- Upphandling
- Cirkulär ekonomi/Avfall/Uttjänt material
- Erfarenhetsutbyte/ Samverkan/Kommunikation/

Omställning –Ett gemensamt ansvar, men upphandling är svårt!

- Miljö
- Fritid/Idrott
- Upphandlare
- Anläggningsansvarig
- Projektledare (internt)
- Drift och underhåll
- Politiker
- Mellan kommunerna
- Producenter
- Leverantörer (mark/miljö/konstgräs)
- Konsulter
- Forskare
- Förbund
- Föreningar
- Myndigheter
- Utövare
- Åskådare

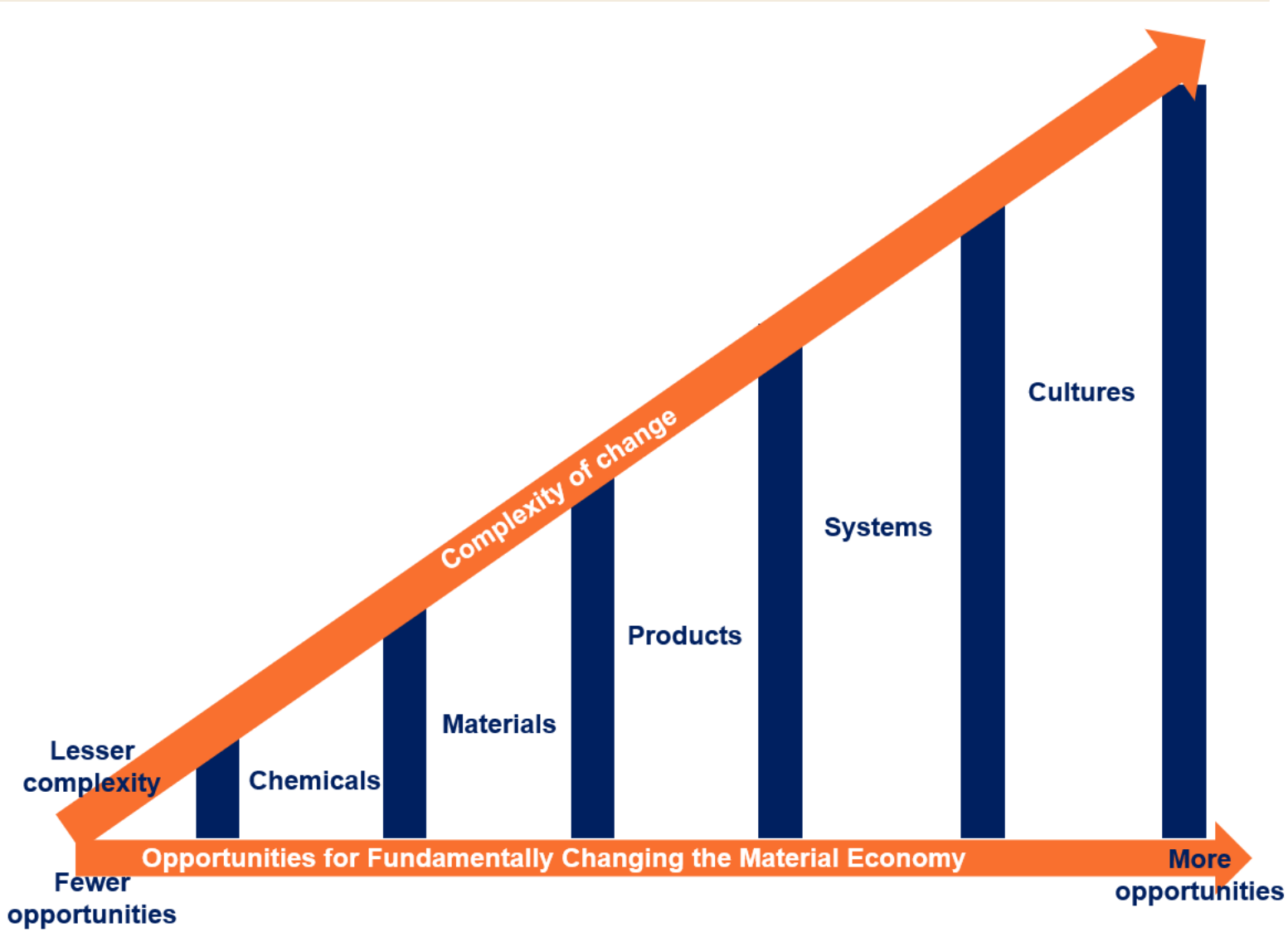

Målkonflikter –alla har sin agenda!

Organisationer, t.ex. FIFA → Klubbar → Användare

Beslutsfattare → Producenter → Distributörer → Ägare

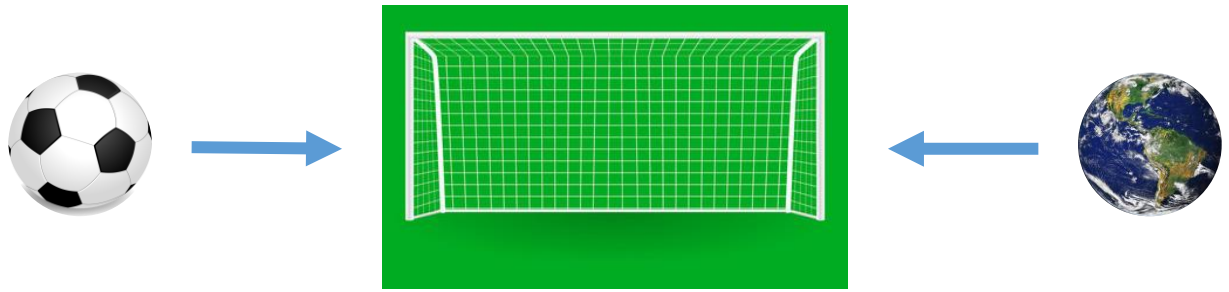

Upphandlingar styrs av Pris och FIFA certifikat!
-Väldigt lite behovsstyrt, klimat, cirkulär ekonomi, sociala aspekter.

Innovationsdrivande styrmedel

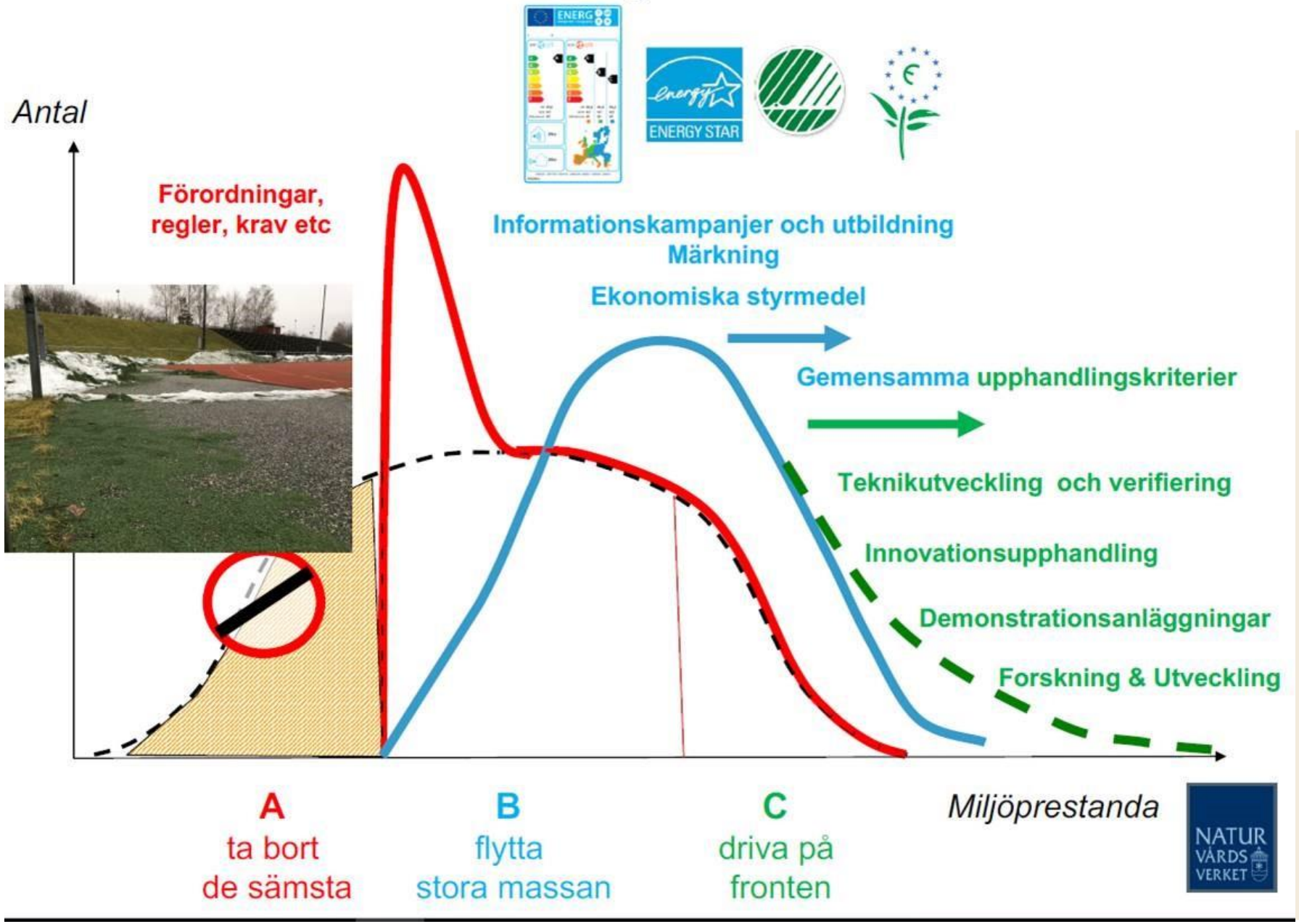

Upphandling kan vara ett innovationshöjande styrmedel för att driva på fronten i syfte att skapa hållbar, resurseffektiva och giftfria konstgräs och då en mer miljömedveten sport och idrott!

Att ta hänsyn till fler faktorer

Funktion
Beteende
Hälsa
Klimat
Resurs
Mikroplaster
Ekonomi
Styrmedel
Förvaltning

Svårigheter i upphandling

- Målkonflikter mellan klimat/miljö och ekonomi
- Komplexa kravspecifikationer
- Begränsad marknad och konkurrens
- Systemiska och organisatoriska hinder
- Sociala aspekter och inkluderande upphandling
- Standarder som inte har klimat och miljö i fokus
- Komplexa globala leverantörskedjor

Möjligheter i upphandling

- **Hållbarhet som kärnkrav**
- **Socialt ansvarstagande**
- **Innovation och digitalisering**
- **Livscykelperspektiv och totalekonomisk analys**
- **Ökad transparens och samarbete**
- **Globala och etiska överväganden**
- **Regelverk och standarder**

BEKOGR
Kommunernas konstgräsnätverk

Nya kravställande faktorer där miljö och klimat får översta rollen

- Materialrelaterade hållbarhetsfaktorer
  - Andel återvunnen plast (minska resurser, transparent)
  - Slitage/Livslängd(tester verifierar, >40 000 cycler)
  - Andelen materialfraktioner (förenkla framtida återvinning gå mot ett material)
- Produktsäkerhet, uppdaterade produktblad
- Pris

Dela upp leden i upphandlingen

1. UPPRULLNING
2. AVFALLSHANTERING PÅ PLATS
3. TRANSPORTOCH AVFALLSHANTERING HOS EN ÅTERVINNINGSANLÄGGNING
4. NY KONSTGRÄSMATTA
5. ANLÄGGANDE AV KONSTGRÄS MED ÅTERBRUK AV SAND OCH GRANULAT
6. ANLÄGGANDE AV NYTT SYSTEM

Stockholms Stad har en strategi

Köpt granulat

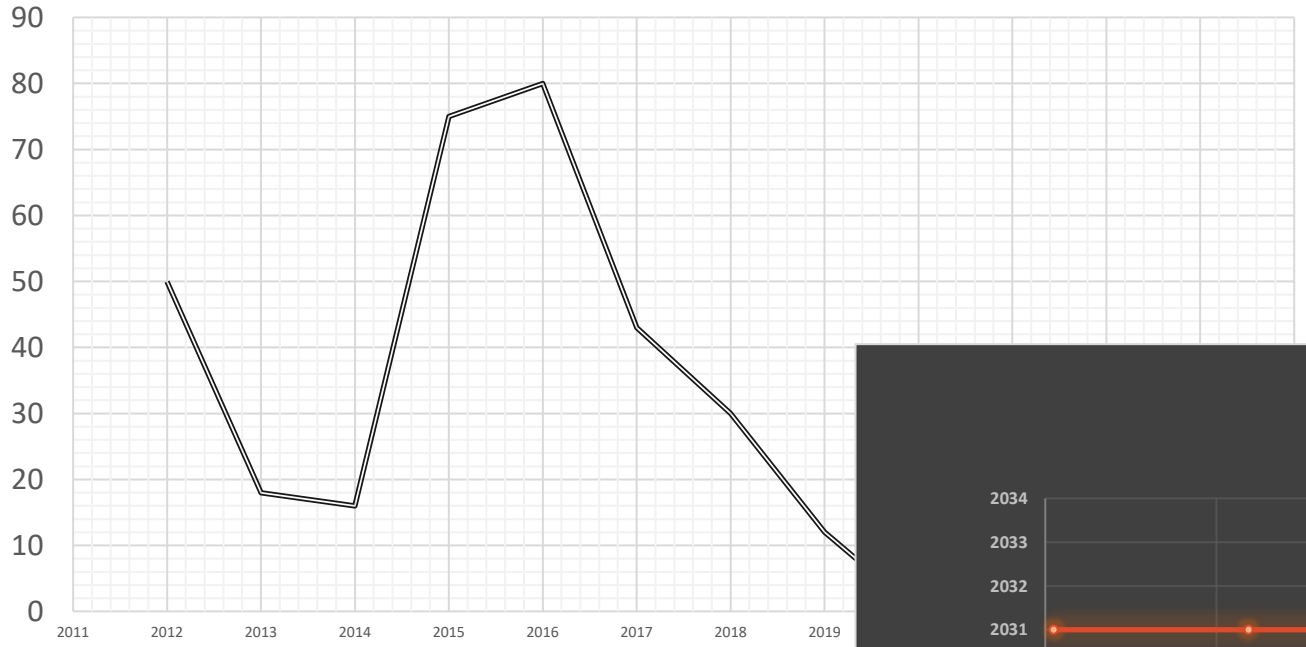

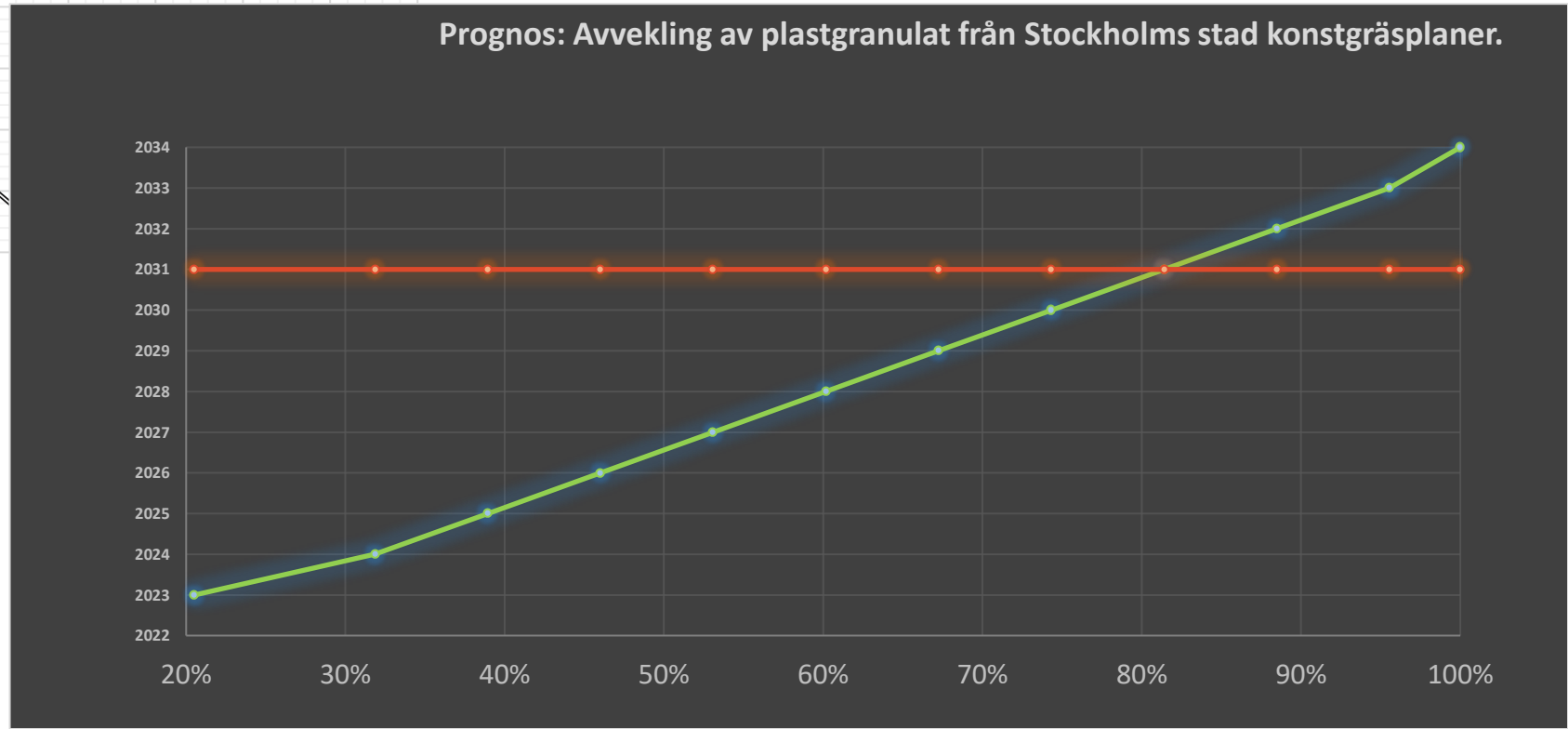

Stockholms Stad
Handlingsplan minskad plastanvändning vid konstgräsplanerna

Konstgräsplan	Strålängd	Fyllnadsmaterial
5 spelplaner och mindre spelytor	30 mm	Infyllsfritt – Organisk material
7 Spelplaner	35-40 mm	Infyllsfritt – Sand 17-22 mm
9 Spelplaner	40 mm	Infyllsfritt – Sand 22 mm
11 spelplaner	40 mm	Infyllsfritt* Sand 22 mm
Elitplaner	40 mm	Termoplast - 12 mm

- Krav på andel återvunnen plast i konstgräsfibrerna ≥ 20% år 2024.
- Krav på andel återvunnen plast höjs succesivt till ≥ 50% år 2027.
- Konstgräs framställd av återvunnen plast 2030.
- FIFA certifiering nivå för elitplaner.
- FIFA certifiering av granulatfria konstgräsplaner.

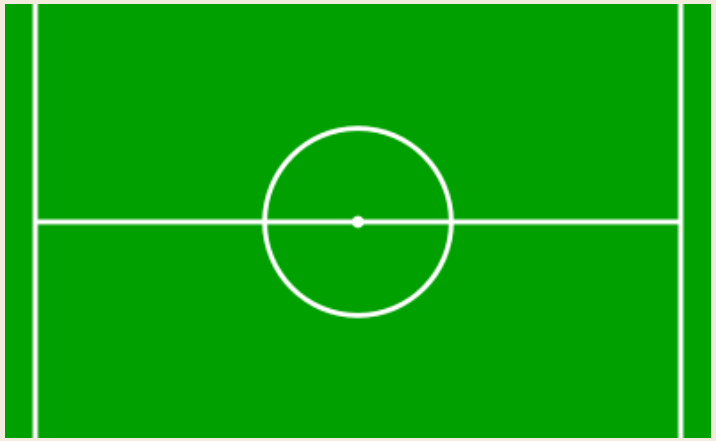

SCENARIO 1

Den offentliga aktören vill/behöver kunna köpa produkter eller tjänster som har testas i testbäddarna eller kan testas sin faktiska miljö

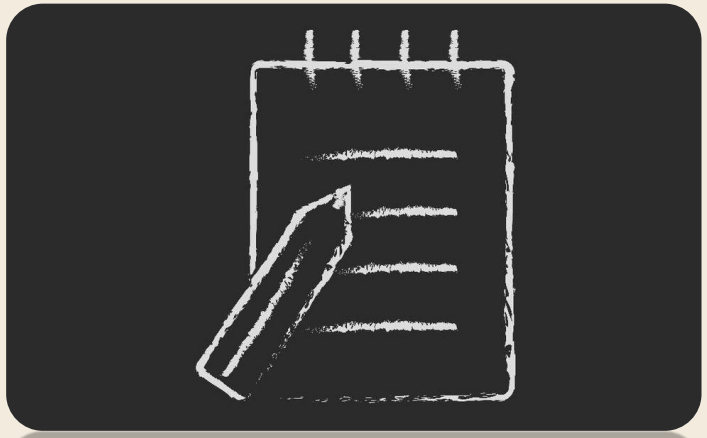

SCENARIO 2

En offentlig upphandling kan innefatta testfaser t.ex. utvecklingsskeden eller anbudspresentationer

SCENARIO 3

Den offentliga aktören vill/behöver använda testerna för att skapa data och information mellan sin verksamhet och marknaden, i syfte att publicera sina behov och förstå marknadens möjligheter

- **Nya metoder där upphandlaren är med i utvecklingen av materialen**
- **Fråga först och ställ krav sedan**
- **Se till att affärsmodellen/testerna inte diskriminerar eller gynnar enskilda företag**
- **Använd test av nya system och material i upphandlingar för att säkerställa bättre offentliga affärer**
- **Sätt upp strukturerade data/informationsflöden mellan den offentliga aktörens huvudverksamhet och testen**

Tillsyn av konstgräs och gummibaserade ytor för idrott och lek - praktiska råd

Miljösamverkan Skåne 2019

Ny E-mail

Pernilla.holgersson@nilu-research.se

www.bekogr.se